

Lær deg tegn for disse ordene

du og jeg

du
jeg
vi
dere
din
min
kyss
kjæreste
jeg elsker deg
venn
beste venn
ja
nei
ikke
sur
smil
syk
frisk
glad
bedrøvet
hvem?
hva?
hvor?
hvordan?
hvorfor?
heter
døv
tunghørt
hørende
døvetolk
gift
samboer
hei !
se
kult

på byen

butikk
handle
bil
fly
buss
tog
drosje/taxi
sykkel
fest
velkommen
pub
drikke

vann
melk
brus
kaffe
te
øl
vin
spise
mat
mer
litt
tak
nei-takk
sulten
godt
mett
Norge
Sverige
Danmark
avis
betale
krone
penger
forbudt

tid

år
måned
januar
februar
mars
april
mai
juni
juli
august
september
oktober
november
desember
uke
mandag
tirsdag
onsdag
torsdag
fredag
lørdag
søndag
i går
i dag

i morgen
dag
natt
døgn
helg
vinter
vår
sommer
høst
regn
snø
pent vær

tall

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
50
100
500
1000

skole

kurs
tegnspråkkurs
lære
lærer
bøker
grunnskole
ungdomsskole
videregående
høyskole
universitet
matematikk
fysikk
naturfag
samfunnsfag
historie
geografi
glemme
huske

Ønsker du å bli medlem av Norges Døveforbund?

Navn: _____
Adresse: _____
Postnr./-sted: _____
Tlf. _____ SMS: _____
E-post: _____

Dette innmeldingsskjemaet sender du til:
Norges Døveforbund, Grensen 9, 0159 Oslo.
Du kan også bruke e-post: post@doveforbundet.no

Medlemskontingent: Kr 500 pr. år
(+ kr 100 for ektefelle/barn)

Medlemsfordeler: Rabatt på:
Tegnspråkkurs * kjøp av tegnspråkvideos fra Døves Media
* forestillingene til Teater Manu (forestillingene passer også
utmerket for hørende, da tegnspråket oversettes til talespråk)
* medlemskap hos Redningsselskapet Falck
* overnatting på Scandic hotellene m.m. * If-forsikring
I tillegg får du 11 numre av Døves Tidsskrift i året

Ved innmelding NÅ (fra sept.):
Kun kr 150 for resten av året!

Jeg melder meg på tegnspråkkurs:

Navn: _____
Adresse: _____
Postnr./-sted: _____
Tlf. _____ SMS: _____
E-post: _____

Døveforeningene i bl.a Oslo, Bergen, Stavanger og
Kristiansand samt Nordland fylkeslag har tegnspråkkurs i år.
Er du usikker på om døveforeningen i ditt boområde har kurs
i tegnspråk, ta kontakt med Norges Døveforbund (se egen
ramme). Kursets varighet: 24 timer a 12 dager/kvelder.
Kursavgift: Kr 2.100. Er du medlem av Norges Døvefor-
bund koster kurset vanligvis kr 1.600.

Jeg bestiller tegnspråk på CD-ROM:

☐ Tegnordbok	kr 200 x	antall	= kr. _____
☐ Tegnstart1	kr 200 x	antall:	= kr. _____
☐ Tegnjakten	kr 200 x	antall:	= kr. _____

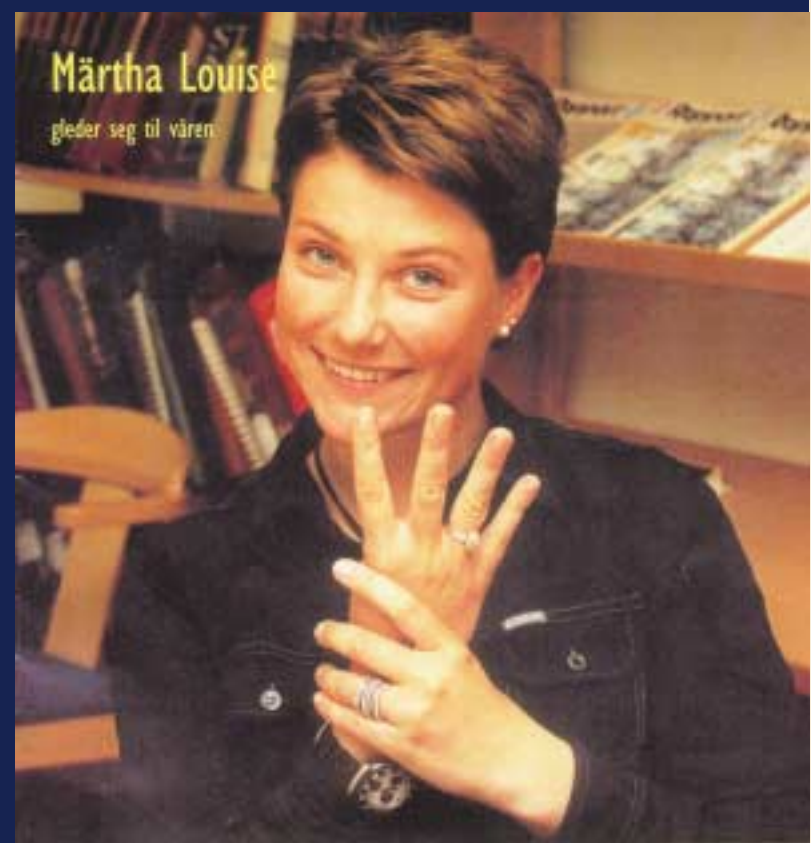
Navn: _____
Adresse: _____
Postnr./-sted: _____
Tlf. _____ SMS: _____
E-post: _____

Denne bestillingen sender du til:
Møller kompetansesenter,
Postboks 175 Heimdal, 7473 Trondheim.

TEGN ER KULT!

Prinsesse Märtha Louise er
Norges Døveforbunds høye beskytter

Prinsesse Märtha Louise viser tegnet for "våren".
(Bildet er gjengitt med tillatelse fra Slottet.)

Vi vil lære verden tegn!

Bildet er fra Japan, der 2.500 butikkselgere får et
innføringskurs i tegnspråk. (Døves Tidsskrift 8/2003)

Overalt i verden
lærer man tegnspråk

Jo flere som bruker tegnspråk, dess lettere for døve å bli en del av
samfunnet. Noen tegn kan du sikkert selv? Hva tror du er tegnet
for BIL, DRIKKE, SYKKEL? Andre tegn kan vi vise deg i dag.
Kanskje vil du oppdage at det ikke er så vanskelig? Kanskje du får
lyst til å lære mer? Den nærmeste lokale døveforening kan hjelpe
deg. Over hele landet tilbys det tegnspråkkurs.

Den som ikke kan tegnspråk bør huske på disse reglene i samtaler
med døve:

- 1. Stå en-to meter fra den døve og ha god øyenkontakt.
- 2. Snakk direkte til den døve med tydelige munnbevegelser.
- 3. Prøv å si setningen på en annen måte om den ikke oppfattes.
Lange ord er lettere å oppfatte enn korte ord.
- 4. Skriv det du vil si.
- 5. Hvis du ikke forstår den døve så la vedkommende skrive -
vær tålmodig
- 6. I en samtale mellom to har begge et ansvar for å lykkes.

Prinsesse Märtha Louise har lært tegnspråk. Lær det du også!

Internasjonalt

Hvilket annet språk kan prestere direkte person til person kommu-
nikasjon der den ene for eksempel snakker arabisk og den andre
kinesisk? Kan du tegnspråk og klarer du å tilpasse det visuelle
språket i internasjonale sammenhenger, så får du kontakt med
andre folk, uansett hvor i verden de kommer fra, som også beh-
sker det samme!
Vi har vært i ulike land i hele verden, også i land som ikke har
samme skriftspråk som oss, f.eks. Kina, Palestina, India, Pakistan,
Japan, Thailand og lignende, og overalt klarer vi likevel å kommu-
nisere med andre døve på tegnspråk!

"Når døve fra forskjellige land møtes, f.eks. ved internasjonale
sammenkomster, benytter de en form for visuell kommunikasjon
som består av naturlige gester, trekk fra tegnspråkgrammatikk og
ansiktsbevegelser. Slik kan de lettere kommunisere med hverandre
enn hørende i tilsvarende situasjoner."

(Malmquist og Mosand i "Se mitt Språk!")

Døves Dag

blir markert hvert år over hele verden den fjerde helgen i september. Det begynte i 1958. Målet med Døves Dag er å fortelle folk hvem vi døde er.

Noen av oss er født døde, andre er blitt døde etter sykdom, noen er tunghørte - men hører så dårlig at de ikke fungerer bra i grupper der det bare prates. Vi har også en stor gruppe som hører normalt, og som trives i vårt tegnspråklige miljø. Felles for alle i Norges Døveforbund er at vi bruker tegnspråk.

Tidligere var det knyttet mange fordommer mot tegnspråk og døvhet.

Døve ble kalt dumme. Tegnspråk ble sett på som et primitivt språk, som døde var flaue over å bruke offentlig. I dag er det annerledes, selv om vi fortsatt ser at hørende ungdom bruker uttrykket ”døvt” om noe som er ”kjedelig eller kjipt”. Så feil kan de ta. Det er slett ikke ”døvt” å være døv!

Tegnspråk er i dag anerkjent som et selvstendig språk. Døve barn har rett til undervisning på tegnspråk. Tegnspråk er et fag på Universitetet i Oslo. Når vi kommuniserer på tegnspråk, bruker vi ikke stemmen, men det betyr ikke at vi ikke kan bruke talespråk. Noen av oss, spesielt de døvblitte og tunghørte snakker svært bra. De som er født døde, eller blitt døde tidlig snakker naturlig nok mer utydelig. Alle døve får taletrening på skolene, men det er en kjempejobb å lære seg et språk du aldri har hørt. Tenk over hvordan hørende lærer seg talespråket. Vi må ikke gå i den fellen at vi vurderer folk ut i fra kvaliteten på talestemmen. Vi bruker å si at tale er sølv, mens tegnspråk er gull.

Hanne Kvitvær,
leder i Norges Døveforbund.

Grensen 9, 0159 Oslo
Telefon 23 31 06 30 - Telefaks 23 31 06 50
E-post:post@doveforbundet.no

Har du spørsmål? Ta kontakt!

Se også hjemmesiden vår:

www.deafnet.no

Mennesket med øynene

Signaturen HIH prøver i Døves Tidsskrift 8/2003 å beskrive en døv persons dillema i folkehavet:

Tror du ikke man kan se på et menneske at det er døvt - eller hørende? Da har du kanskje aldri stått og ventet på bussen eller noe annet, sammen med flere andre, og så har det kommet noen og spurt deg om veien eller fyrstikker eller gud vet hva? Altså, det foregår nesten bestandig slik:

Du står midt i en menneskemengde og bruker som vanlig øynene selvsagt for å følge med på hva som skjer rundt deg. Så ser du et menneske som ser litt rådvill ut. Og du skjønner med en gang at her er det en som skal spørre om noe. Og at det gjelder at dette mennesket ikke spør akkurat deg, man er da ikke døv for ingenting. Dessverre har dette mennesket allerede oppdaget deg. Hvorfor? Jo, fordi du bruker øynene og ser faktisk interessert ut i det som skjer rundt deg. Alle de hørende som står rundt deg sløver bare totalt. De hører på radio via sånne små propper i øret eller prater i mobiltelefonen sin eller er generelt helt fraværende, til akkurat den lyden de venter på dukker opp (bussen eller stemmen til noen kjente). Og har du sett øynene deres? De legger jo nesten ikke merke til de som skjer rundt dem. På grensen til å være apatiske, altså.

Men så kommer dette mennesket som lurar på veien eller fyrstikker eller noe annet. Og har sett ditt kvikke åsyn i mengden av sløvinger, og tenker - dette må være et hyggelig menneske. Så kommer han eller hun rett bort til deg, og spør! Huttetu! Da gjelder det å munnnavlese fortore enn lynet, peke på øret med fingeren (neida, ikke den finger'n) og riste lett på hodet eller rett og slett si ”hva?”. Er du (u)heldig spør de igjen. Og er du enda mer uheldig, spør de om du har fyrstikker. Og er du maksimalt uheldig, tror du at de spør om veien eller bussen og så tror du at du kan komme deg unna med å si ”vet ikke”.

Det é forskjell på døve og hørende, er det ikke?
HIH

TEGNSPRÅKGRAMMATIKK!

Har du lyst til å lese om tegnspråk-grammatikk? Da er boken ”**Se mitt språk!**” noe for deg! Og man vil få bedre utbytte ved å bruke boken sammen med video som viser tegnbevegelsene. Boken gir en innføring i norsk tegnspråk. Tegnspråket er et visuelt språk - det er hendenes språk, men også et språk der ansikt og blikk er med for å gi uttrykk for konkrete og -abstrakte temaer. Tegnspråk i likhet med alle andre menneskelige språk kan brukes på alle felter. Boken er den mest fylldige beskrivelse vi i dag har om norsk tegnspråk. Litt info om boken på: <http://www.andata.no/Innlegg/47.htm> Boken kan fåes for kr 250 hos Designtrykkeriet AS, (jillh@designtrykkeriet.no). Videokassetten kan fåes for kr 400 samme sted. (Hele pakken kr 550.)

Lær deg tegnuttrykk

Det vrimler av tegn som det er vanskelig å oversette til norsk med få ord, men vi kan forklare det når vi demonstrerer tegnene! Disse tegnene brukes ofte **sammen med** egnede munnstillinger/ansiktsuttrykk.

”Tegnets orale komponent: Munnbevegelsene i tegnspråk kan modifisere tegnet, det vil si endre dets betydning. (...) Munnbevegelsene kan også være en obligatorisk del av selve tegnet. Når de er en del av selve tegnet, kalles de for tegnets orale komponent.”

(Malmquist og Mosand i ”Se mitt språk!”)

Det er mulig at slike tegnuttrykk vil bli omfattet med interesse, kanskje særlig blant hørende ungdommer? Det finnes flere hundre forskjellige spennende tegnuttrykk!

Munnstilling: ”fø”
Betydning: ”Du er ikke riktig klok”, ”Du er håpløs!”, ”Du har dummet deg ut!”, osv.

Munnstilling: ”f”
Betydning: ”Ukjent for meg”, ”Jeg vet ikke”, ”Aner ikke”, o.a.

Munnstilling: ”å” Betydning: ”Jeg kjeftet på ham/henne”, ”Skjennepreken” osv.

Munnstilling: tungen litt ut, så inn
Betydning, om mat: ”nam-nam”, ”maten er god” osv.

Munnstilling: ”pu”
Betydning: ”Jeg bryr meg ikke om”, ”Gir blaffen” osv.

Munnstilling: litt åpen
Betydning, om person: ”Jeg svermer om den personen”, ”Jeg er forelsket” osv.

Munnstilling: ”a” med tungen litt ut
Betydning: ”Jeg lykkes ikke”, ”Klarer ikke å få til”, ”Umulig å gjennomføre”, osv.

Munnstilling: ”i”
Betydning, om person, ting, mat: ”Liker godt”, ”Er gal etter”, ”Tenker mye på” osv.

Modell: Kristin Fuglås Våge
Foto og bevegelsestegning: Gøsta Rougnø

Tegnspråk på CD-ROM

For Windows 2000 og XP

Norsk tegnordbok

Første utgave av Norsk tegnordbok, med ca. 1000 tegn på CD-ROM. Dette er en enkel ordliste med tegn, og med eksempelsetninger på tegnspråk til de fleste tegn. Tegnene i denne utgaven er hentet fra Repetisjonsvideo 1 og 2 utgitt ved Møller kompetansesenter, samt en del tegn for navn, byer, ukedager og årstider. Dette er den første generelle tegnordboken på norsk med tegn som er hentet fra autentisk tegnspråk. Mer info på www.tegnordbok.no

Tegnstart1

Vil du lære tegnspråk? Tegnstart1 er en serie interaktive PC-program til selvstudium. Tegnstart1 er første CD-ROM av en serie på fire.

Tegnjakten

Lone kjeder seg, men så dukker det plutselig opp en raring i lekekassen hennes. Hun kaller raringen for HeiHei. For at de to skal kunne leke sammen må HeiHei lære seg tegnspråk. Lone bestemmer seg for å lære HeiHei noen tegn for leker, men så har hun glemt tegnene! Kan du hjelpe henne å finne håndformene til de tegnene hun trenger? Alene, eller sammen med familie og venner kan barn kose seg med denne interaktive CDen der de kan hjelpe Lone og HeiHei slik at de kan leke med tegn. Tegnspråket er stemmetolket. Utviklet med støtte fra ABM utvikling©2004 Møller kompetansesenter

Kjøp disse og andre produkter på nettbutikken www.mamut.no/moller

T-SHIRTS med enhåndsalphabet

kan du få kjøpt hos din lokale døveforening eller hos Norges Døveforbund. Kan også bestilles hos www.deafnet.no
Kr. 100,- pr. stk.